

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	NR
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

2874

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOLA

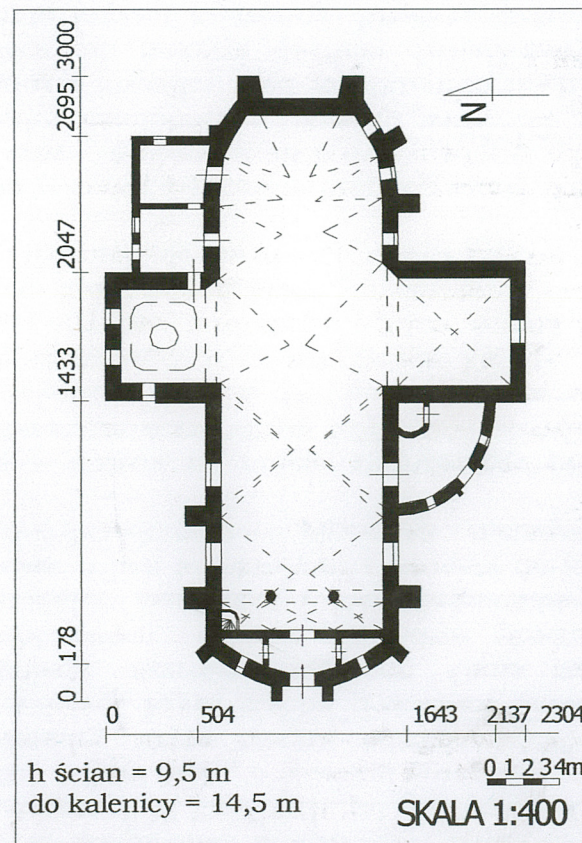
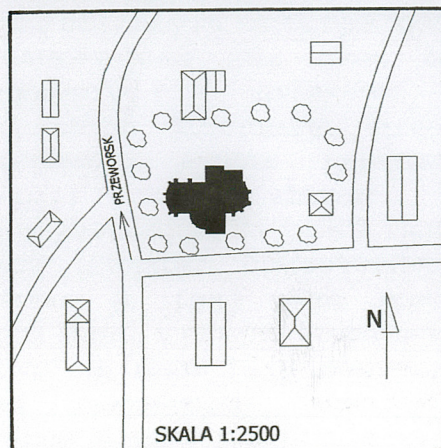
2. Czas powstania

I ćw. XVII w.
1924-1932 r.

3. Miejscowość

KAŃCZUGA

11. Zdjęcia rzut przekrój sytuacja orientacja

4. Adres

ul. Szkolna 1, 37-220 Kańczuga

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo **podkarpackie**

gmina **Kańczuga**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna 1.VI.1975 r.

województwo **rzeszowskie**

powiat **Przeworsk**

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymskokatolicka w Kańczudze
ul. Szkolna 1, 37-220 Kańczuga

9. Użytkownik i jego adres

j. w.

10. Rejestr zabytków

A - 20/55

data 27.11.1952 r.

Parafia rzymskokatolicka w Kańczudze erygowana została zapewne w XIV wieku, za sprawą ówczesnych właścicieli miasta Pileckich. W roku 1470 wzmiankowany jest pierwszy znany z imienia proboszcz kańczudzki Stanisław. W 1523 roku Mikołaj Pilecki odnawia fundację, przeznaczając na rzecz kościoła kańczudzkiego 2 łany ziemi. W latach 1605-1611 za sprawą proboszcza kańczudzkiego Kaspra Fabrycego gotycki kościół został gruntownie przebudowany i rozbudowany, uzyskując formy późnorenansowe (być może pozostałością gotyckiej świątyni są mury obwodowe obecnego prezbiterium). W tym samym czasie księżna Anna Ostrogska ufundowała kaplicę, którą dobudowano do południowej ściany kościoła i poświęcono św. Annie. W latach 1635-1650 naprzeciw niej mieszczanin kańczudzki Jacenty Kwolek wzniósł drugą kaplicę, którą poświęcono Matce Bożej. Kolejna rozbudowa kościoła miała miejsce ok. 1730 roku, kiedy to m.in. do prezbiterium dobudowano obecną zakrystię. Dzisiejszą postać kościoła uzyskał ostatecznie w wyniku gruntownego remontu połączonego z przebudową elewacji w latach 1924-1932. Z tego czasu pochodzi m.in. wystrój fasady zachodniej oraz oryginalna wieżyczka na sygnaturkę, będąca jedną z największych tego typu konstrukcji w pd.-wsch. Polsce. Na początku lat 80. XX wieku wymieniono pokrycie dachu z ceramicznej dachówki na blachę miedzianą.

Kościół położony jest w centrum miasta, za zachodnią pierzeją rynku, na niewielkim wzniesieniu. Orientowany. Plac kościelny od pn.-zach. sąsiaduje z zabudowaniami plebańskimi.

Materiał i konstrukcja – kościół jednonawowy, murowany z cegły i kamienia, o ścianach gładko tynkowanych, wzmocnionych przyporami (szkarpami). Prezbiterium i korpus nawowy nakryte sklepieniem kolebkowym z lunetami. W zakrystii sklepienie kolebkowe z lunetami (spłaszczone). W kaplicach: pd. sklepienie krzyżowe, w pn. kopuła z latarnią Chór muzyczny wzdłuż ściany zach., o prostym parapecie, rozpięty na dwóch kolumnach. Dachy konstrukcji drewnianej, kryte blachą miedzianą. Wieżyczka na sygnaturkę konstrukcji słupowo-zastrzałowej, kryta blachą. Posadzka terakotowa. Otwory okienne prostokątne zamknięte półkoliście, szeroko rozglifione. Okna metalowe, witrażowe i krosnowe, z podziałem szczeblinowym. Otwory drzwiowe prostokątne, prostokątne zamknięte półkoliście i prostokątne zamknięte łukiem segmentowym. Drzwi: główne – dwuskrzydłowe (łamane), deskowe o licu klepkowym; z kruchty do kościoła - dwuskrzydłowe, przeszklone; pozostałe jedno- i dwuskrzydłowe, płycinowe i metalowe (w zakrystii).

Rzut – kościół na rzucie wydłużonego prostokąta, z wyodrębnionym od wsch. węższym prezbiterium zamkniętym trójboczną apsydą, do którego od pn. przylega założona na rzucie prostokąta zakrystia. Do korpusu nawowego, od pn. i pd., na styku z prezbiterium, dostawione są dwie naprzeciwległe kaplice, na rzucie zbliżonym do kwadratu. Pomiędzy pd. ścianą korpusu nawowego, a zach. ścianą kaplicy pd. zlokalizowana jest kruchta na rzucie ćwierci koła, ponad którą umieszczona jest wieża mieszcząca schody na strych, na rzucie koła. Od zach. do korpusu przylega krucha na rzucie półkolistym.

Bryła – nawa i prezbiterium tej samej wysokości, nakryte oddzielnymi dachami o różnej wysokości. Nad nawą dach dwuspadowy, od zach. osłonięty ścianą szczytową fasady. Na jego kalenicy ośmioboczna, wysoka wieżyczka na sygnaturkę z ażurową latarnią, zwieńczoną cebulastą kopułką. Nad prezbiterium dach pięciopołaciowy. Nad zakrystią dach pulpitowy. Kaplica pd. nakryta dachem dwuspadowym, osłoniętą ścianą szczytową. Kaplica pn. nakryta kopułą z latarnią. Kruchta zach. nakryta dachem siodłowym osłoniętą falistym szczytem z dekoracyjnymi spływami. Wieża klatki schodowej nakryta stożkowym hełmem, rozdzielonym gzymsami.

Elewacje – elewacja zach. (fasada) poprzedzona wydatną kruchtą o półkolistym rzucie, zwieńczoną niezwykle plastycznym szczytem rozczłonkowanym spływami z bogatą dekoracją sztukateryjną. Szczyt fasady o falistym wykroju, z dekoracją sztukateryjną i umieszczonymi na osi wnękami. Elewacje boczne o ścianach oszkarpowanych bez podziałów architektonicznych.

Wyposażenie – w większości barokowe i późnobarokowe z XVII i XVIII wieku, obejmujące m.in.: ołtarz główny z 1787 r., dwa ołtarze boczne przy tęczy z II poł. XVIII wieku z uzupełnieniami z XIX w., dwa stiukowe ołtarze w kaplicach z XVIII-XIX w., ambonę z XVII w., chrzcielnicę z 1670 r., ławki dębowe wykonane w Gdańsku w 1670 roku oraz liczne obrazy, naczynia i sprzęty liturgiczne.

Instalacje – elektryczna, odgromowa, nagłaśniająca.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 3030 m ³	ok. 300 m ²	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
<p>W roku 2002 wymieniona została instalacja elektryczna z wykorzystaniem istniejących bruzd. W tym samym czasie przeprowadzono prace związane z odwodnieniem terenu wokół kościoła oraz odprowadzeniem wód opadowych. W latach 2003-2004 przeprowadzono gruntowną konserwację elewacji frontowej oraz kruchty zachodniej. W jej trakcie m.in. wymieniono zniszczone partie tynku, założono izolacje i nowe obróbki blacharskie, a także wykonano nową kolorystykę fasady. Odnowieniu poddano równocześnie stolarkę okienną i drzwiową tej części świątyni.</p>		<p>Obecny stan zachowania substancji budowlanej kościoła określić można jako średni. Ściany kościoła wykazują znaczne zawilgocenie, szczególnie w partiach przyziemia. W złym stanie znajdują się kaplice, przede wszystkim Matki Bożej, która wymaga gruntowanego remontu pokrycia i konstrukcji kopuły (widoczne zacieki i ubytki tynku wewnątrz czaszy kopuły). W nienajlepszym stanie znajdują się również boczne elewacje oraz wnętrze świątyni, przede wszystkim odnosi się to do tynków i niektórych elementów ruchomego wyposażenia kościoła (w bardzo złym stanie znajduje się ambona).</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		<p>W najbliższym czasie konieczne jest osuszenie obwodowych ścian kościoła, a następnie wymiana zniszczonych i zawilgoconych tynków. Niezbędny jest gruntowny remont kaplicy Matki Bożej, obejmujący kopułę, ściany oraz wystrój malarski (pod warstwami obecnych malowideł występują wcześniejsze malowidła o dużej wartości artystycznej).</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Inwentarz parafii rzymskokatolickiej w Kańczudze, opr. Ks. Józef Pęcherek, Kańczuga 1940 r., mps Archiwum Parafialne w Kańczudze.

22. Bibliografia

Rocznik Archidiecezji Przemyskiej. Album, Przemyśl 1997, s. 177.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr inż. Andrzej Sowa październik 2004 r. *A. Sowa*
Imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr inż. Andrzej Sowa październik 2004 r. *A. Sowa*
Imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr inż. Andrzej Sowa październik 2004 r. *A. Sowa*
Imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów u autora

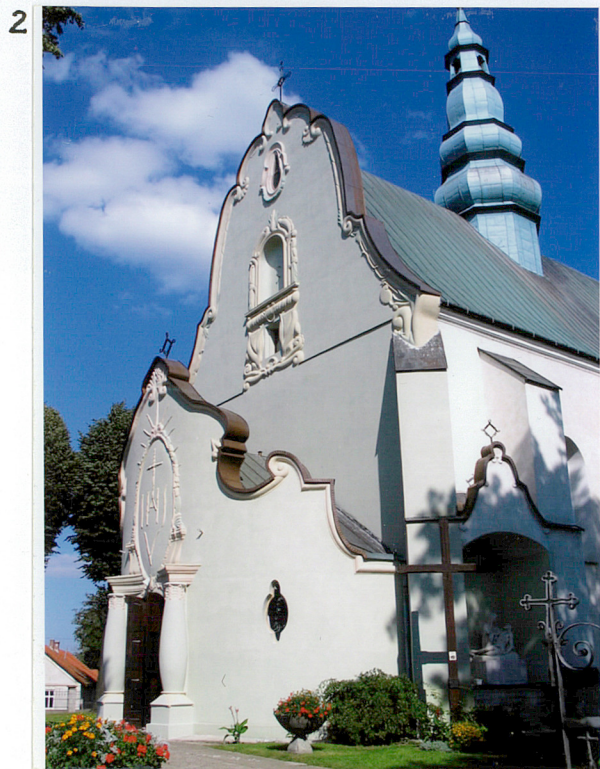
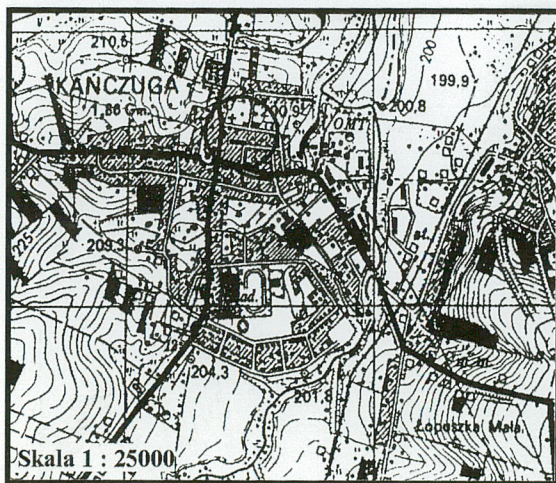
Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

2 wkładki

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
KAŃCZUGA	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	Plan orientacyjny i 8 zdjęć: 1. Widok ogólny od pd., 2. Widok od pd.-zach. na fasadę., 3. Fasada., 4. Szczyt kruchty zach., 5. Widok od pn.-wsch. na zakrystię i kaplicę Matki Bożej.; 6. Prezbiterium.; 7. Apsyda prezbiterium.; 8. Kaplica św. Anny i wieżyczka klatki schodowej.

Wkładkę założył: mgr inż. Andrzej Sowa październik 2004 r. *A. Sowa*
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: u autora

4

6

5

7

8

1. Miejscowość

KAŃCZUGA

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

11 zdjęć: 1. Kaplica Matki Bożej.; 2. Sygnaturka.; 3. Widok ogólny wnętrza w kierunku prezbiterium.; 4. Widok ogólny wnętrza w kierunku chóru muzycznego.

5. Boczna ściana nawy.; 6. Widok wnętrza kaplicy św. Anny z nawy.; 7. Kopuła kaplicy Matki Bożej.; 8. Podłuczce arkady łączącej nawę kościoła z kaplicą Matki Bożej.; 9. Zakrystia.; 10. Witraż w nawie.; 11. Drzwi główne w kruchcie zach.

Wkładkę założył: mgr inż. Andrzej Sowa październik 2004 r. A. Sowa
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: u autora

